

***LJUDSKI POTENCIJALI
U TURIZMU***

***STRUKTURNI FONDOVI EU
I PROVEDBA
STRATEGIJE RAZVOJA TURIZMA RH***

STRATEGIJA HRVASTKOG TURIZMA

- *Sadašnje stanje*
- *Status konkurentnosti*
- *Tržišne prilike za Hrvatsku*
- *10 ključnih razvojnih načela hrvatskog turizma do 2020.*
- *Vizija turizma RH do 2020.*
- *Glavni razvojni cilj*
- *Operativne strategije*
- *Akcijski plan*
- *Očekivani učinci*

SADAŠNJE STANJE

Hrvatska je tipičan primjer zrele turističke destinacije s dominacijom jednog proizvoda ('sunce i more') s visokom sezonalnosti poslovanja, a što je karakteristično za zemlje toplih mora (prije svega Mediterana i Jadrana).

PONUĐA

- Više od 852 tisuće stalnih ležajeva – **13% u hotelima**, 25% u kampovima, 13% ostalim kolektivnim kapacitetima te 49% u kućanstvima
- Svega 40% hotelskih kapaciteta su **visoke kvalitete 4* i 5***
- Dominantni turistički proizvod: **sunce i more**

POTRAŽNJA

- Preko **60,4 milijuna noćenja** u registriranim komercijalnim smještajnim objektima (2011. prema DZS)
- 11,5 milijuna dolazaka** (2011. prema DZS)
- Svako treće noćenje ostvareno u **privatnom smještaju**

REZULTATI

- Preko **95,500 osoba zaposlenih** u sektoru ugostiteljstva i turizma, što čini gotovo 7% svih zaposlenih u Hrvatskoj
- 7,3 milijarde EUR** turističke potrošnje (6,3 mlrd inozemna + 1 mlrd domaća)
- Zbog proizvodne strukture izrazita sezonalnost – u četiri ljetna mjeseca (lipanj-rujan) ostvari se **87% svih noćenja** u Hrvatskoj

VIZIJA HRVATSKOG TURIZMA 2020

Hrvatska je u 2020. godini globalno prepoznatljiva turistička destinacija, konkurentna i atraktivna za investicije, koja stvara radna mjesta i na održiv način upravlja razvojem na svom cjelokupnom prostoru, njeguje kulturu kvalitete, a svojim gostima tijekom cijele godine pruža gostoljubivost, sigurnost te autentične sadržaje i doživljaje.

GLAVNI RAZVOJNI CILJ

***Ulazak u vodećih 20 turističkih
destinacija na svijetu po kriteriju
konkurentnosti.***

CILJEVI RAZVOJA TURIZAMA DO 2020

Investicije

- Nove investicije od 7 milijardi €

Poboljšanje strukture i kvalitete smještaja

- Povećanje hotelskog udjela (sa 13% na 18%) i povećanje kvalitete obiteljskog smještaja te smještaja u kampovima

Novo zapošljavanje

- Novih 20 – 22 tisuće direktnih i 10 tisuća indirektnih radnih mjesta

Povećanje turističke potrošnje

- 14,3 milijardi € ukupne turističke potrošnje (12,5 mlrd. € inozemna)

RAZVOJNA OGRANIČENJA HRVATSKOG TURIZMA *(Što ćemo financirati iz EU fondova)*

**Kvaliteta i
struktura
ponude**

**Investicijska
klima**

**Marketing i
prodaja**

**Ljudski
resursi**

**Upravljanje i
zakonski
okvir**

OPERATIVNE STRATEGIJE

- 1. Marketing***
- 2. Razvoj turističke ponude***
- 3. Investicije***
- 4. Razvoj ljudskih potencijala***
- 5. Upravljanje procesima***

LJUDSKI POTENCIJALI

sadašnje stanje

- Postojeći sustav formalnog obrazovanja u Hrvatskoj namijenjen turizmu nije u cijelosti prilagođen aktualnim potrebama turističkog gospodarstva niti turističkih organizacija, budući da ne osigurava dovoljno kvalitetne kadrove koji bi nakon dovršetka obrazovnog procesa bili spremni aktivno se, na učinkovit način, uključiti u radne i upravljačke procese.
- **Osnovna ograničenja** sustava formalnog obrazovanja za potrebe turizma u Hrvatskoj su sljedeća:
 1. **Sustav srednjoškolskog obrazovanja za potrebe turizma obilježava brojnost srednjih škola** koje obrazuju kadrove za turizam u Hrvatskoj i **difuzija nastavnih programa međusobno neusklađenih** u različitim srednjim školama, te općenito nedovoljno utemeljenih na praktičnoj nastavi.
 2. **Sustav visokoškolskog obrazovanja za potrebe turizma u Hrvatskoj strukturiran je kroz nekoliko sveučilišta i veleučilišta**, u kojima se, uz rijetke iznimke, nastavni programi prvenstveno baziraju na isključivom stjecanju teorijskih znanja bez povezanosti s praksom odnosno gospodarstvom.

LJUDSKI POTENCIJALI

sadašnje stanje

2. **Nepostojanje tzv. trening centara, tj. hotelskih objekata u kojima bi polaznici srednjih i visokih škola stjecali praktična znanja i vještine** neophodne za aktivno uključivanje na tržište rada, podjednako što se tiče izvršnih pozicija te upravljačkih pozicija (srednji i viši menadžment);
3. **Nepostojanje visokih poslovnih škola za hotelijerstvo, ugostiteljstvo i turistički sustav**, čiji bi programi bili visoko specijalizirani i sa značajnim udjelom praktičnog rada namijenjenog obrazovanju srednjeg menadžmenta u turizmu.
4. Uz neke iznimke **ne postoji suradnja sa međunarodnim centrima izvrsnosti u obrazovanju za turističko gospodarstvo i sustav turističkih organizacija**, koja bi uključivala razmjenu znanja, nastavnih metoda i gostovanja profesora, a po mogućnosti i organiziranje podružnica međunarodnih obrazovnih centara izvrsnosti u Hrvatskoj.

LJUDSKI POTENCIJALI

sadašnje stanje

5. Postojeći sustav **cjeloživotnog obrazovanja** namijenjen turizmu u Hrvatskoj **ne zadovoljava potrebe turističkog gospodarstva i sustava turističkih organizacija**, budući da nije cjelovit (sveobuhvatan) i u dovoljnoj mjeri konzistentan.

Osnovna ograničenja su sljedeća:

- a) **Postojeći programi stručnog usavršavanja koje organiziraju strukovne udruge** usmjereni su uglavnom na usavršavanje **proizvodno-uslužnog osoblja u hotelijerstvu pružanjem osnovnih stručnih znanja**, Postojeći programi cjeloživotnog obrazovanja **ne uključuju usavršavanje u cijelom spektru osobnih, komunikacijskih, prodajnih i općih vodstvenih te menadžment vještina koje su neophodne za djelotvorno poslovanje turističkog gospodarstva i turističkih organizacija;**

LJUDSKI POTENCIJALI

sadašnje stanje

- b Ne postoji sustav licenciranih nositelja programa cjeloživotnog obrazovanja** u turizmu, koji bi se temeljio na usklađenim programima prilagođenim ciljanim skupinama polaznika (izvršno osoblje, srednji menadžment, viši menadžment) te na suvremenim dostignućima internacionalne prakse turističkog gospodarstva.
- 7. Opći sustav obrazovanja** - Iako turizam predstavlja značajan dio ukupnog gospodarstva Hrvatske, **ne postoji opći obrazovni program namijenjen najširoj populaciji, koji bi bio usmjeren na stvaranje svijesti o značaju turizma u Hrvatskoj u najranijoj dobi kada se formiraju životni stavovi (osnovna škola).**

4. RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

- ✓ *Jaki regionalni centri obrazovanja za turizam unutar mreže srednjih strukovnih škola*
- ✓ *Usklađivanje kurikuluma sukladno potrebama gospodarstva*
- ✓ *Trening centri/tehničko opremanje strukovnih škola*
- ✓ *Uspostavljanje specijaliziranih poslovnih škola*
- ✓ *Uspostavljanje sustava cjeloživotnog učenja*

LJUDSKI POTENCIJALI

željeno stanje

Željeni pomak

Tržišno orijentiran sustav strukovnog obrazovanja za potrebe turizma, usmjeren ka stvaranju tržišno konkurentnih ljudskih potencijala u svim segmentima i na svim razinama obavljanja turističke aktivnosti, kao preduvjet kvalitete i rasta konkurentnosti hrvatskog turizma

Jaki regionalni centri obrazovanja za turizam

Formalni obrazovni sustav strukturira se na načelu koncentracije kvalitete. Uspostavlja se nekoliko jakih regionalnih obrazovnih centara s kvalitetnom infrastrukturom i nastavnim kadrom (Istarska županija, Primorsko-goranska županija, Zagreb, Osječko-baranjska županija, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska županija). Regionalni obrazovni centri imat će ujednačene nastavne programe utemeljene na ravnoteži suvremenih teorijskih znanja i praktične nastave bazirane na praktičnom radu u turističkim subjektima.

LJUDSKI POTENCIJALI

željeno stanje

Usklađivanje kurikuluma sukladno potrebama gospodarstva

Regionalni obrazovni centri izvode nastavu sukladno jedinstvenom, međusobno usuglašenom, kurikulumu koji je utemeljen na značajnom udjelu praktične nastave te odražava mogućnost fleksibilnog prilagođavanja tržišnim potrebama za vještinama, znanjima i kompetencijama potrebnim u turističkom privređivanju.

Trening centri / Tehničko opremanje strukovnih škola

Na razini Hrvatske uspostavljaju se barem dva do tri referentna centra izvrsnosti provedbe praktične nastave i stjecanja suvremenih znanja i vještina prilagođenim potrebama turističkog privređivanja. Radi se o hotelskim objektima orijentiranim tržištu, a koji 'zapošljavaju' učenike i studente. Na taj način učenici i studenti kroz praktičnu nastavu i obavljanje operativnih aktivnosti i funkcija u različitim područjima poslovanja, stječu potrebno iskustvo i vještine za obavljanje izvršnih poslova i upravljačkih funkcija. Moguće lokacije za trening centre su jedan od istarskih gradova, Opatija, Zagreb i Dubrovnik. Ovi centri trebaju postati i referentni obrazovni centri za zemlje regije.

LJUDSKI POTENCIJALI

željeno stanje

Uspostavljanje specijalizirane visoke poslovne škole

Ključ uspjeha za postizanje izvrsnosti u turizmu je edukacija srednjeg menadžmenta kao osnovne karike isporuke kvalitete. Potrebno je uspostaviti nekoliko specijaliziranih visokih poslovnih škola za hotelijerstvo, ugostiteljstvo i turizam sa specijalistički profiliranim programima, utemeljenim na učinkovitoj kombinaciji stjecanja stručnih znanja i praktičnih vještina, čiji bi programi, osim neophodnih suvremenih teorijskih znanja, uključivali visok udio praktične nastave i praktičnog rada te primjenu suvremenih nastavnih metoda.

LJUDSKI POTENCIJALI

željeno stanje

Uspostavljanje sustava cjeloživotnog obrazovanja

Za potrebe hrvatskog turizma potrebno je **uspostaviti cjelovit i konzistentan sustav cjeloživotnog obrazovanja utemeljen na aktualnim potrebama gospodarstva i javnog turističkog sustava**. Programi cjeloživotnog obrazovanja se odnose na sve stalno zaposlene djelatnike u privatnom, ali i javnom sektoru povezanog s turizmom. Programi namijenjeni privatnom sektoru uključuju programe za izvršno proizvodno-uslužno osoblje te za srednji i viši menadžment, te obuhvaćaju teme usmjerene na hotelske operacije, menadžment, kontroling i financije, marketing i prodaju, suvremene sustave distribucije i upravljanje prihodima, razvoj investicijskih projekata, strateško planiranje, '*hospitality*' kulturu, kulturu izvrsnosti, energetska učinkovitost i sl.

LJUDSKI POTENCIJALI

željeno stanje

Povezivanje sa svjetskim obrazovnim centrima izvrsnosti

Uspostavlja se kontinuirana suradnja s nekim od svjetskih i/ili regionalnih centara obrazovne izvrsnosti specijaliziranim za turizam (kao što su primjerice Cornell University School of Hotel Administration, Ecole Hoteliere de Lausanne i sl.). Osim usklađivanja nastavnih kurikuluma i/ili povremenih gostovanja profesora, program predviđa i razmjenu studenata ili odlazak hrvatskih studenata na praksu u inozemstvo. Konačno, aktivnosti uključuju i mogućnost otvaranja podružnica ovih škola u Hrvatskoj.

OPERATIVNE STRATEGIJE

Turizam kao dio osnovnoškolskog obrazovnog programa

Kako bi se promovirala svijest o značaju turističke orijentacije Hrvatske, potrebno je **utemeljiti turizam kao dio obrazovnog programa osnovnih škola**, čime bi se kod najšire populacije u Hrvatskoj stvorila pozitivna svijest o turizmu u najranijoj dobi kad se formiraju osnovni životni stavovi. Ovo je preduvjet za djelotvorno i skladno funkcioniranje cjelokupnog turističkog sustava u zemlji.

AKCIJSKI PLAN

Mjere/podmjere/projekti	Opis	2013.	2014.	20t15	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
18. Program razvoja cikloturizma	Uspostava cjelovitog sustava biciklističkih staza na cijelom teritoriju Hrvatske, s naglaskom na glavna turistička područja te povezivanje urbanih područja s njihovom okolicom								
19. Usklađivanje sustava obrazovanja u ugostiteljstvu s potražnjom	Racionalizacija broja obrazovnih institucija te stvaranje jačih regionalnih obrazovnih centara i specijaliziranih visokoškolskih ustanova.								
20. Nacionalni program cjeloživotnog učenja za djelatnike u turizmu	Sustavna provedba cjeloživotnog učenja za sve zaposlene u turizmu i ugostiteljstvu na neodređeno vrijeme, ali i doobrazovanja nezaposlenih za potrebe turizma.								
21. Preustroj sustava TZ i izgradnja efikasnog sustava upravljanja turističkom destinacijom	Organizacijske promjene i/ili prilagodbe postojećeg sustava turističkih zajednica i implementacija zadaća i odgovornosti regionalnih i lokalnih turističkih zajednica kao DMO								
22. Izrada novog strateškog marketing plana hrvatskog turizma	Izrada novog strateškog marketing plana hrvatskog turizma kojim će se utvrditi marketinški strateški ciljevi, te dizajn, komunikacija i distribucija vrijednosti za plansko razdoblje.								
23. Razvojni program specijalizacije receptivnih turističkih agencija	Razvoj sposobnosti kreiranja i plasmana jedinstvenih i pamtljivih doživljaja i turističkih paketa posebnih interesa, naročito u periodima pred- i posezone, te u kontinentalnim destinacijama.								
24. Kontinuirana izrada TSA i regionalnih TSA	Osiguranje informacijskih, organizacijskih i među-institucionalnih pretpostavki za periodičnu izradu satelitskog računa turizma Republike Hrvatske.								
25. Promocija investicija u turizam	Uspostava središnjeg mjesta informiranja potencijalnih investitora na području turizma, priprema projekata, održavanje investicijskih konferencija i obilazak investitora.								
26. Pozicioniranje Ministarstva turizma kao Posredničkog tijela u korištenja fondova EU 2014.-2020	Pozicioniranje omogućava stvaranje kvalitetnih pretpostavki za povlačenje sredstava iz EU fondova za potrebe projekata iz područja turizma.								

TRI VRSTE RASTA

Pametnan rast	Održiv rast	Uključiv rast
Inovacije « Inovacijska unija » <i>(Tematski cilj 1)</i>	Klima, energija <i>(Tematski cilj 4,5,6,)</i> i mobilnost <i>(Tematski cilj 7)</i> « Europa učinkovitih resursa »	Zapošljavanje i vještine « Nove vještine i radna mjesta » <i>(Tematski cilj 8,11)</i>
Obrazovanje « Mladi u pokretu » <i>(Tematski cilj 10)</i>	Konkurentnost « Industrijska politika za doba globalizacije » <i>(Tematski cilj 3)</i>	Borba protiv siromaštva « Europska platforma za borbu protiv siromaštva » <i>(Tematski cilj 9)</i>
Digitalno društvo « Digitalna Europa » <i>(Tematski cilj 2)</i>		

FINANCIJSKA PERSPEKTIVA 2014-2020.

<i>Tematska radna skupina</i>	<i>Tematski cilj</i>	<i>Vodeće ministarstvo</i>
I.	1. <i>Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija</i> 2. <i>Poboljšani pristup, korištenje te kvaliteta informacijskih i komunikacijskih tehnologija</i>	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA
II.	3. <i>Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture</i>	MINISTARSTVO PODUZETNIŠTVA I OBRTA
III.	4. <i>Podrška prijelazu prema ekonomiji temeljenoj na niskoj razini emisije CO2 u svim sektorima</i> 5. <i>Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencija i upravljanje rizicima</i> 6. <i>Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa</i>	MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE
IV.	7. <i>Promicanje održivog prometa te uklanjanje uskih grla u ključnoj infrastrukturi</i>	MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE
V.	8. <i>Promicanje zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage</i> 9. <i>Promicanje socijalnog uključivanja te borba protiv siromaštva</i> 10. <i>Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje</i>	MINISTARSTVO RADA I MIROVINSKOG SUSTAVA
VI.	11. <i>Jačanje institucionalnih kapaciteta te učinkovita javna uprava</i>	MINISTARSTVO UPRAVE
VII. NRP	<i>Obveza RH kao buduće države članice</i>	MRRFEU

POSTITION PAPER ON CROATIA

Priorities for funding

1. Strengthening Croatia's innovation profile through smart specialisation

- a) *Strengthening Croatia's innovation profile through smart specialisation*
- b) *Supporting the modernisation and competitiveness of enterprises*
- c) *The extension and upgrading of the transport and ICT infrastructure*

2. Increasing labour market participation, ensure better education and skills and reduce poverty taking into account regional differences

- a) *Significantly enhance the labour market participation of the most vulnerable groups, particularly women, older workers, and the long term unemployed*
- b) *Increase the employment of young people*
- c) *Improve skills level of the population, address the challenge of matching labour market skills demand and supply, improve vocational education and training outcomes and enhance participation in the education system*
- d) *Improve social inclusion of the most vulnerable groups, including elderly, children, persons with disabilities and Roma*
- e) *Reduce discrimination*
- f) *Ensure high quality, accessible and decentralised social and health services and invest in basic services for the rural population*

POSTITION PAPER ON CROATIA

Priorities for funding

- 3. Preserving and maintaining a healthy environment and protecting the natural resources and heritage, and adapting to climate change***

- 4. Strengthening the administrative capacity, enhancing an efficient public administration and increasing the involvement of civil society and social partners***
 - a) Develop an effective and efficient public administration***
 - b) Strengthen the capacity of social partners and civil society organisations to be involved in policy-making and policy-delivery***

Priorities for European Territorial Cooperation

- 1. European Territorial Cooperation***
- 2. Cross border***
- 3. Adriatic and Ionian***
- 4. EU Strategy for the Danube Region***